

УХИЛЕННЯ ВІД ОПОДАТКУВАННЯ ЯК НАСЛІДОК ФІСКАЛЬНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Хоменко І.О., доктор економічних наук, Чернігівський національний технологічний університет, Чернігів, Україна, Innakhomenko28@gmail.com, orcid.org/0000-0002-0839-4636

Горобінська І.В., Національний транспортний університет, Київ, Україна, irynavladuslavivna@gmail.com, orcid.org/0000-0001-9670-7198

Матяш Л.М., Національний транспортний університет, Київ, Україна liudamatyash@gmail.com, orcid.org/0000-0002-0064-9120

AVOIDANCE FROM TAXATION AS A FISCAL INTEGRATION OF THE TAX SYSTEM IN UKRAINE

Khomenko I.O., Ph.D., Economics (Dr.), Tchernihiv national technological university, Tchernihiv, Ukraine, Innakhomenko28@gmail.com, orcid.org/0000-0002-0839-4636

Gorobinska I.V., NationalTransportUniversity, Kyiv, Ukraine, irynavladuslavivna@gmail.com, orcid.org/0000-0001-9670-7198

Matiash L.M., National Transport University, Kyiv, Ukraine, liudamatyash@gmail.com, orcid.org/0000-0002-0064-9120

УКЛОНЕНИЕ ОТ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ КАК СЛЕДСТВИЕ ФИСКАЛЬНОЙ НАПРАВЛЕННОСТИ НАЛОГОВОЙ СИСТЕМЫ УКРАИНЫ

Хоменко И.А., доктор экономических наук, Черниговский национальный технологический университет, Чернигов, Украина, Innakhomenko28@gmail.com, orcid.org/0000-0002-0839-4636

Горобинская И.В., Национальный транспортный университет, Киев, Украина, irynavladuslavivna@gmail.com, orcid.org/0000-0001-9670-7198

Матяш Л.М., Национальный транспортный университет, Киев, Украина, liudamatyash@gmail.com, orcid.org/0000-0002-0064-9120

Постановка проблеми. В умовах ринкової економіки податки служать одним з головних важелів державного регулювання соціальних і економічних процесів, що відбуваються в суспільстві. В Україні значну частину надходжень до національної скарбниці становлять саме податки, а ухилення від їх сплати зменшує суму цих надходжень. Скільки податки не приносили би користі громадянам у вигляді суспільних благ, не всі згодні з їх сплатою. Тому часто трапляються випадки ухилення, уникнення від оподаткування, а також випадки, коли дані дії несуть кримінальну відповідальність. Ухилення від сплати податків та зборів, приховування майна від оподаткування завдає шкоди інтересам держави, підриває принципи економіки і порушує соціальну справедливість.

Аналіз основних досліджень та публікацій. Питанню податкового навантаження та несплати податків було присвячено праці таких науковців: Бойко А.А., Іванов Ю.Б., Новосельська Л.І., Опарін В.М., Соколовська А.М., Іванов Ю.Б., Червінська О.С., Мельник В.Н., Далевська Т.А.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Питання вирішення проблеми ухилення від оподаткування, розробки заходів боротьби з нею та створення ефективного податкового середовища залишаються актуальними. Важливим моментом є і переорієнтації податкової системи з фіскальної спрямованості на стимулювання процесів розвитку та зміцнення фінансового потенціалу.

Постановка завдання. Метою дослідження є розкриття поняття податкового злочину, а саме ухилення від сплати податків, розкриття причин, які його спричиняють, вивчення проблеми кримінальної відповідальності за податкові злочини, а також визначення заходів вдосконалення податкового і кримінального законодавства.

Виклад основного матеріалу дослідження. За останні роки кількість економічних злочинів в Україні стрімко зросла, що негативно впливає на державу в цілому. Економічна злочинність призупиняє розвиток ринкових відносин в Україні, загрожує національним інтересам, національній безпеці держави. Та особлива частка цих економічних злочинів припадає на фіскальну сферу.

У 2017 році, як і в попередні роки, кримінальні провадження за ст. 212 продовжують залишатись постійними супутниками податкових перевірок, навіть не зважаючи на те, що податкова міліція як єдиний уповноважений раніше орган на проведення досудового розслідування за ст. 212 КК України ще з початку 2017 року позбавлена повноважень.

За 2017 рік за даними офіційної статистики, яка розміщена на сайті Генеральної прокуратури України було зареєстровано 838 кримінальних правопорушень щодо ухилення від сплати податків [3]. У розрізі кварталів 2017 року така статистика виглядає наступним чином (рис. 1).



Рисунок 1 – Поквартальна кількість реєстрованих кримінальних проваджень за даними Генеральної прокуратури України у 2017 році
 Figure 1 – The quarterly number of registered criminal proceedings according to the data of the General Prosecutor's Office of Ukraine in 2017

Тобто, у порівнянні з результатами третього кварталу, кількість зареєстрованих кримінальних проваджень у четвертому кварталі зменшилась більш, ніж на 40%.

Якщо ж порівнювати з показниками попереднього року, то у загальній кількості зареєстрованих кримінальних проваджень відбулось зменшення на 24%, яке мало місце, фактично, тільки у порівнянні з першим півріччям 2016-2017 рр. (рис. 2).

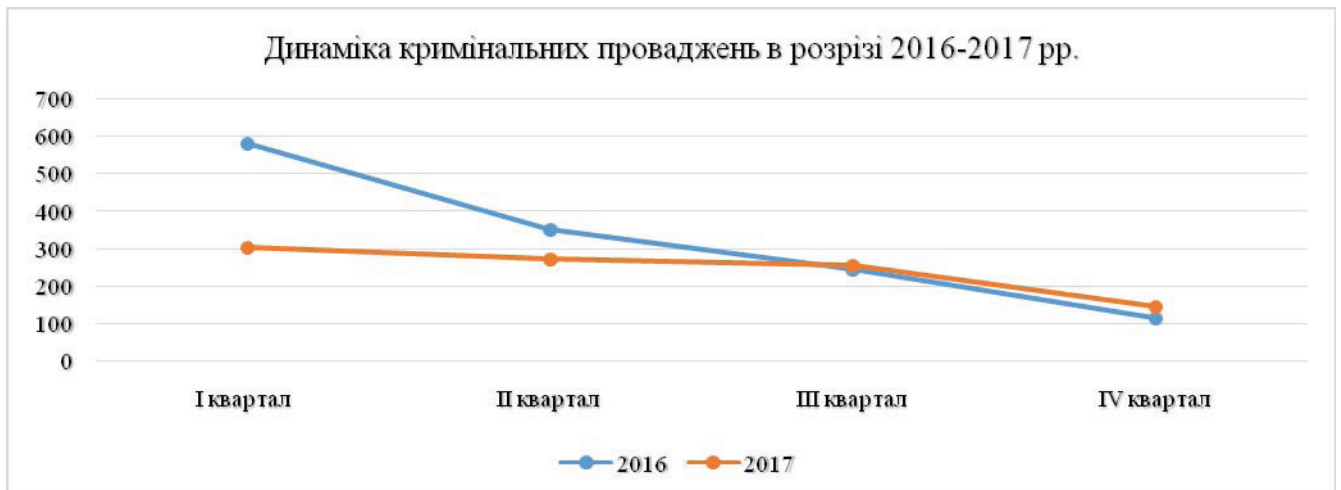


Рисунок 2 – Аналіз кримінальних проваджень за 2016-2017 роки
 Figure 2 – Analysis of criminal proceedings for 2016-2017 years

Спостерігаючи за статистикою закриття кримінальних проваджень, можна зробити висновок, що закриваються кримінальні провадження активніше в кінці року. Так, із загалом закритих за 2017 рік 239 кримінальних проваджень, 139 – було закрито в 4 кварталі (рис. 3). Тут цікаво зупинитись на порівнянні показників зареєстрованих і закритих проваджень протягом цього кварталу окремо [5]. Як бачимо, якщо аналізувати окремо показники 4 кварталу, виникає багато питань щодо доцільності досудового розслідування за ст. 212 КК України (якщо таке розслідування, фактично, не має результатів), у тому числі і щодо фактичних цілей таких кримінальних проваджень.



Рисунок 3 – Динаміка кримінальних проваджень за IV квартал 2017 року
Figure 3 – Dynamics of criminal proceedings for the fourth quarter of 2017

Так само, і за результатами року, вбачається, що ефективність досудового розслідування є низькою. Так, у 2017 році було передано 29 обвинувальних актів, що відповідає показнику 2016 року. Що ж стосується результатів судового розгляду кримінальних справ, то слід відзначити, що за даними Єдиного державного реєстру судових рішень всього за 2017 рік було постановлено 54 вироки, з яких майже половину займають угоди про визнання винуватості [3].

Загалом найбільш яскравою тенденцією 2017 року є зміна підходів обвинувачення до формування складу злочинів при наявності «безтоварних» правочинів. Так, на ряду з основною статтею щодо ухилення від сплати податків притягнення до відповідальності здійснюється і за супутніми для ухилення від сплати податків складами злочинів (ст. 205, ст. 364, ст. 366 КК і т. д.). До прикладу, у 4 кварталі 2017 року такий «комплексний підхід» при постановленні вироків відстежується все частіше (у 3 вироків із загальної кількості 3 обвинувальних вироків та 3 вироків на підставі угод про визнання винуватості), де сторона обвинувачення «дивиться далі», враховуючи при цьому підробку документів [4].

Серед категорії обвинувальних вироків у 2017 році з'явився ще один вирок по низці кримінальних проваджень стосовно «схеми» щодо незаконного використання митного режиму переробки. За цією схемою, сукупний збиток, завданий бюджету України, складає понад 8 млрд грн. При цьому розмір загального штрафу, застосованого до винних осіб, склав не більше 1 млн грн. Крім того, цікавим є вирок у справі щодо ухилення від сплати ПДФО через невідображення доходу, отриманого внаслідок надання процентних позик в іноземній валюті [8]. Підсумовуючи результати 2017 року, суттєвого зменшення тиску на бізнес не вбачається, а тенденції попередніх років щодо кримінальних проваджень стосовно ухилення від сплати податків продовжуються, попри заяви високопосадовців щодо неприпустимості тиску правоохоронців на бізнес [3].

Проаналізувавши інформацію по сумі несплачених зборів та платежів за їх категоріями, а саме сумі понесених матеріальних збитків, можна побудувати наступну динаміку (рис. 4). Робота, проведена державними органами, була нерівномірно розподіленою за даними категоріями, адже сума несплаченого акцизного податку значно знизилася, що є позитивною тенденцією, а сума несплаченого ПДВ стрімко зростає, що є абсолютно негативним показником.



Рисунок 4–Динаміка понесених матеріальних збитків за сумою ухилення від сплати обов'язкових платежів
Figure 4 – Dynamics of incurred material losses for the amount of evasion from payment of obligatory payments

Щороку Державна фіскальна служба ставить собі такі завдання, які стосуються боротьби з податковими правопорушеннями: виявлення кримінальних та інших правопорушень у сфері оподаткування, митній та бюджетній сферах, упередження та припинення каналів незаконного переміщення товарів через митний кордон, координація роботи територіальних органів ДФС щодо забезпечення контролю за ризиковими експортно-імпортними операціями, виявлення та руйнування тіньових схем ухилення від сплати податків.

Та усі дії, які наразі провели та проводять уповноважені державні органи практично не дають бажаної ефективності, позитивні результати за ці роки майже не були відчутні.

В Україні існує й чималий неофіційний сектор, який зростає щоразу, коли влада намагається урізати ССО, яка слугує інструментом “компромісної детінізації” й захищає малий бізнес від корумпованих податкових інспекторів, які переслідують офіційно зареєстрований бізнес. Наприклад, на початку 2017 року понад 300 000 приватних підприємців скасували реєстрацію після внесення поправок до закону, згідно з яким приватні підприємці мають сплачувати “мінімальний соціальний внесок” незалежно від того, здійснюють вони діяльність чи ні [8].

У таблиці 1 наведені кількісні дані про реальну структуру тіньової економіки України, які відрізняються від оманливого суб’єктивного сприйняття: основні схеми, які завдають збитків на суму близько 6-10% від офіційного ВВП. Частка податків у ВВП становить близько 32,5%, це означає, що правопорушення, розглянуті в цьому дослідженні, становлять 50-80% від “тіньової” частки. Решта, пов’язана з повністю неофіційною діяльністю, яку ще важче дослідити.

Таблиця 1 – Порівняльний аналіз фіскального ефекту схем уникнення оподаткування в Україні
Table 1 – Comparative analysis of the fiscal effect of tax evasion schemes in Ukraine

Схема (млрд. грн. на рік)	Обіг	Умовні втрати доходів бюджету
Офшорні схеми	260-320	50-65
Конвертаційні центри	40-50	12-15
“Скрутки”	50-60	10-12
«Сірий імпорт», контрабанда	80-230	25-70
Контрафакт	-	10
Виведення прибутку через псевдопідприємництво фізосіб	15-16	до 2,5
ФОП замість найму	10	2,5 – 5
Зниження оборотів	18	1- 1.5

В 2017 році Україна піднялася на 43 місце в рейтингу "Оподаткування-2018" Paying Taxes 2018 (рис. 5), що складається Світовим банком та консалтинговою компанією "PwC".

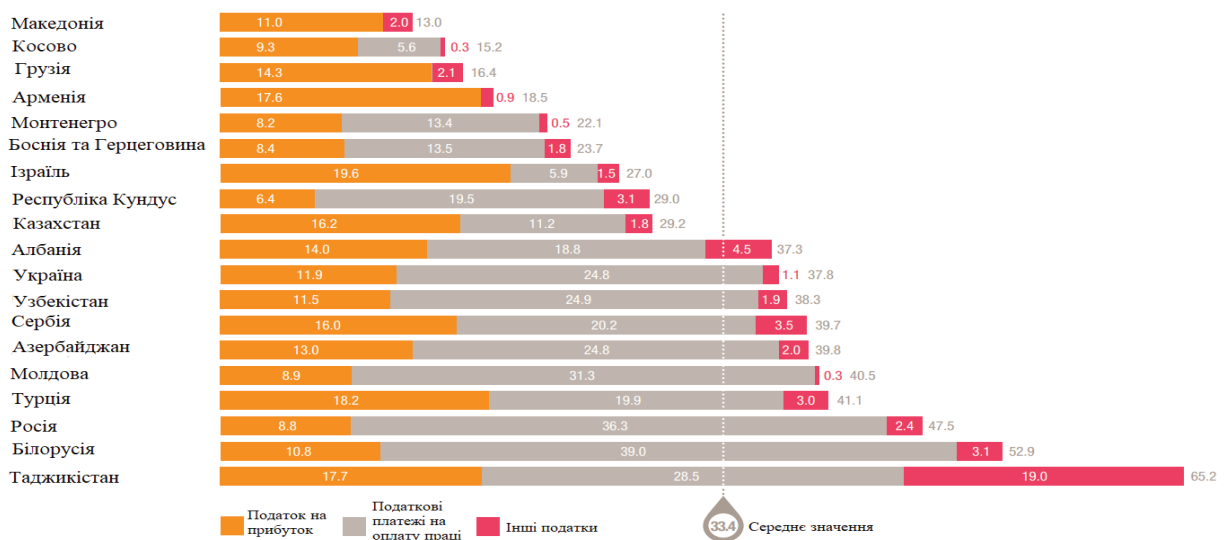


Рисунок 5 – Міжнародний рейтинг оподаткування
Figure 5 – International tax rating

Для порівняння, в 2012 році Україна в цьому рейтингові посідала 181 місце. Згідно з документом, Україні вдалося знизити податкове навантаження до 37,8%, що менше, ніж в Євросоюзі – 40,5% і в середньому по світу – 39,6%.

В Україні малий та середній бізнес забезпечує 79% робочих місць, але створює 15% ВВП. Цей бізнес важливий тому, що здатен забезпечити розвиток економіки та створювати робочі місця навіть після роботів та штучного інтелекту. В Україні малий бізнес може розраховувати на спрощену систему оподаткування, однак підприємці скаржаться, що робочі місця їм важко забезпечувати через податковий тиск. За низької якості податкового адміністрування малий та середній бізнес несе непропорційно великі витрати на дотримання податкового законодавства порівняно з великим. Співвідношення витрат на дотримання податкового законодавства до виручки для малих та середніх підприємств на 117% вище, ніж для великих [6].

Найрадикальніше змінити податкову систему України пропонують в Інституті “Вільна економіка”. Активісти вважають за потрібне скасувати всі податки та збори, які діють в Україні зараз. Натомість ввести лише два податки: податок на витрати (4%) та податок на виведений капітал (10%). До того ж пропонують скасувати поділ на спрощену систему та загальну (таблиця 2).

Таблиця 2 – Податкова система «Вільна економіка»
Table 2 – Free Economic System Tax System

Змінюємо	Отримуємо
Скасовуються всі існуючі податки та збори	Зростання ділової активності та підприємництва
Вводяться два податки: податок на витрати та податок на виведення капіталу	Зростання кількості робочих місць в економіці
Платниками всіх податків стають юридичні та фізичні особи	Зростання доходів і купівельної спроможності громадян
Скасовується обов’язкова реєстрація суб’єктів підприємницької діяльності	Максимальна детінізація економіки
Скасовується податкова звітність платників податків	Зростання інвестицій в економіку
Скасовуються податкові перевірки платників податків	Різне зростання економіки

Великою проблемою української економіки є її залежність від перерозподілу публічних фінансів. У 2018 році держава взяла на себе відповідальність зібрати та перерозподілити 44,5% від ВВП, що навіть більше, аніж минулого року. Ці кошти повинні піти на охорону здоров’я, освіту, соціальні виплати. Для прикладу, $\frac{2}{3}$ зібраного ПДФО залишається в місцевих бюджетах, а 87% від зібраного по країні ЄСВ йдуть до Пенсійного фонду та виплачується пенсіонерам.

Для вирішення проблеми ухилення населення від сплати податків необхідний злагоджений механізм взаємодії як державного правління, так і бажання населення та розуміння важливості сплати податків кожного особисто. Механізм протидії ухилення від податків має бути орієнтованим на зниження податкового навантаження, заохочення населення, зокрема підприємців, до «чистого» ведення бізнесу та зниження відсотку тіньової економіки та виплати заробітної плати у конвертах. Також можемо зробити висновок про необхідність посилення протидії навмисному ухиленню від оподаткування та тінізації економіки в системі податкового адміністрування [2].

Стратегія сталого розвитку "Україна – 2020" визначає вектори розвитку: забезпечення сталого розвитку держави, проведення структурних реформ та, як наслідок, підвищення стандартів життя [1]. Серед реформ, які мають бути реалізовані в першу чергу, названа податкова, що допомагає у нарахуванні та проведенні сплати податків, а не має на меті наповнення бюджету за рахунок фінансових санкцій та переplat; зменшення кількості податків, їх розміру та спрощення порядку розрахунку і сплати; впровадження електронних сервісів для платників податків; зменшення податкового навантаження на заробітну плату з метою її детінізації; удосконалення законодавства України, спрямованого на посилення боротьби зі схемами ухилення від сплати податків, зокрема удосконалення адміністрування податку на додану вартість, формування системи податкового контролю залежно від ступеня ризику діяльності платників податків, забезпечення відкритості доступу до інформації про сплату податків, удосконалення законодавства з питань трансфертного ціноутворення, впровадження контролю за видатками фізичних осіб.

Безпосередньо з податковою реформою пов'язані антикорупційна реформа, децентралізація та реформа державного управління, а також дерегуляція та розвиток підприємництва, без перетворень в цих сферах неможливо впровадити бажані зміни в податкову систему.

Важливим є використання новітніх технологій, зокрема для забезпечення державою доступу до інформації у формі «відкритих даних», а також планується створити ефективну інституційну систему запобігання і протидії корупції. Метою реформи державного управління є побудова прозорої системи управління, створення професійного інституту державної служби, забезпечення її ефективності.

Результатом впровадження реформи має стати створення ефективної, прозорої, відкритої та гнучкої структури публічної адміністрації із застосуванням новітніх інформаційно-комунікативних технологій (е-урядування), яка здатна виробляти і реалізовувати цілісну державну політику, спрямовану на суспільний сталий розвиток і адекватне реагування на внутрішні та зовнішні виклики.

Реалізація Стратегії передбачає досягнення 25 ключових показників, що оцінюють хід виконання реформ та програм. Серед таких індикаторів успіху названі наступні:

1) у рейтингу Світового банку "DoingBusiness" Україна посяде місце серед перших 30 позицій. З легкості ведення бізнесу згідно з "DoingBusiness 2017" Україна посіла 76 місце з 190 країн світу (була 80 тобто +4 позиції порівнянні з минулим роком);

2) кредитний рейтинг України – Рейтинг за зобов'язаннями в іноземній валюті за шкалою рейтингового агентства Standardandpoors – становитиме не нижче інвестиційної категорії «BBB» (за рік з попереднього «ССС» підвищений до рівня «В»);

3) за глобальним індексом конкурентоспроможності, який розраховує Всесвітній Економічний Форум (WEF), Україна увійде до 40 кращих держав світу (показник 2015-16 року становить 79 місце з 140 країн);

4) валовий внутрішній продукт (за паритетом купівельної спроможності) у розрахунку на одну особу, який розраховує Світовий банк, підвищиться до 16 000 доларів США (в Україні цей показник у 2017 році становив 2100 доларів США, а середній по ЄС у цьому ж році майже в п'ятнадцять разів більший);

5) чисті надходження прямих іноземних інвестицій за період 2015 -2020 років за даними Світового банку складуть понад 40 млрд доларів США;

6) максимальне відношення дефіциту державного бюджету до валового внутрішнього продукту за розрахунками МВФ не перевищуватиме 3%;

7) максимальне відношення загального обсягу державного боргу та гарантованого державою боргу до валового внутрішнього продукту за розрахунками МВФ не перевищуватиме 60% (відповідно до Маастрихтських критеріїв конвергенції), сучасний стан – близько 75 % ВВП;

8) енергоємність ВВП складе 0,2 тонни нафтового еквівалента на 1000 доларів США валового внутрішнього продукту за даними Міжнародного енергетичного агентства;

9) за індексом сприйняття корупції, який розраховує TransparencyInternational, Україна увійде до 50 кращих держав світу (у 2017 році -131-а, було 144);

10) за результатами опитування рівень довіри експертного середовища (адвокати, юристи) до суду становитиме 70 відсотків;

11) за результатами загальнонаціонального опитування рівень довіри громадян до органів правопорядку становитиме 70 відсотків;

12) оновлення кадрового складу державних службовців у правоохоронних органах, судах, інших державних органах на 70 відсотків;

13) питома вага місцевих бюджетів становитиме не менше 65 відсотків у зведеному бюджеті держави(сучасний стан – власні доходи – не більше 25 %, з трансфертами – 49%) .

Головною передумовою реалізації Стратегії є суспільний договір між владою, бізнесом та громадянським суспільством, де кожна сторона має свою зону відповідальності. Нормативно-правове та організаційне забезпечення реалізації Стратегії має здійснюватися шляхом розроблення та прийняття в установленому порядку відповідних нормативноправових актів, щорічних планів дій реалізації Стратегії, моніторингу стану їх виконання [1].

Висновки. Україна має стати державою з сильною економікою та з передовими інноваціями. Для цього, передусім, необхідно відновити макроекономічну стабільність, забезпечити стійке зростання економіки екологічно невиснажливим способом, створити сприятливі умови для ведення господарської діяльності та прозору податкову систему.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

- 1.Офіційний сайт Генеральної прокуратури України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gp.gov.ua/ua>
2. Волошин Юрій. Податковий контроль в Україні: сутність, сучасні тенденції та нововведення. / Ю. Волошин // Податковий контроль в Україні: сутність, сучасні тенденції та нововведення. – 2015.
3. Давтян Л. Г. Системні зв'язки податкових злочинів: податкові злочини як елемент економічної злочинності. / Л. Г. Давтян // Кримінальне право; кримінологія; кримінально-виконавче право. – 2015.
4. Офіційний сайт Кабінету міністрів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kmp.ua/uk/>
5. Кримінальний кодекс України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2001-05>
6. Криміналістична характеристика податкових злочинів. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://studme.com.ua/146009177540/pravo/rassledovan_ienalogovyh_prestupleniy.htm
7. Статистика щодо кримінальних проваджень за ст.. 212 КК України абоюким був для платників 2015 рік? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kmp.ua/ua/analytics/infoletters/statistics-of-criminal-proceedings-under-art-212-of-the-criminal-code-of-ukraine/>
8. Типові слідчі ситуації та особливості методики розслідування. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://studme.com.ua/167304267541/pravo/tipovye_sledstvennye_situatsii_osobennosti_metodiki_rassledovaniya.htm#44

REFERENCES

1. Official website of the General Prosecutor's Office of Ukraine. [Electronic resource]. – Dos-dupe mode: <http://www.gp.gov.ua/ua>
2. Voloshin Yuri. Tax Control in Ukraine: Essence, Contemporary Trends and Innovations. / Yu. Voloshin // Tax Control in Ukraine: Essence, Contemporary Trends and Innovations. – 2015
3. Davtyan LG The systemic connections of tax crimes: tax crimes as an element of economic crime. / L.G. Davtyan // Criminal law; criminology; criminal-executive law. – 2015
4. Official website of the Cabinet of Ministers of Ukraine. [Electronic resource]. – Access mode: <http://kmp.ua/uk/>
5. The Criminal Code of Ukraine. [Electronic resource]. – Mode of access: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2001-05>
6. Forensic characteristics of tax crimes. [Electronic resource]. Access mode: https://studme.com.ua/146009177540/pravo/rassledovan_ienalogovyh_prestupleniy.htm
7. Statistics on criminal proceedings under Art. 212 of the Criminal Code of Ukraine or what was the schedule for 2015? [Electronic resource]. – Access mode: <http://kmp.ua/ua/analytics/infoletters/statistics-of-criminal-proceedings-under-art-212-of-the-criminal-code-of-ukraine/>
8. Typical investigative situations and features of the investigation technique. [Electronic resource]. Access mode: https://studme.com.ua/167304267541/pravo/tipovye_sledstvennye_situatsii_osobennosti_metodikute_rassledovaniya.htm

РЕФЕРАТ

Хоменко І.О. Ухилення від податкового оподаткування як наслідок фіскальної спрямованості в податкової системи в Україні / І.О.Хоменко, І.В. Горобінська, Л.М. Матяш // Вісник Національного транспортного університету. Серія «Економічні науки». Науково-технічний збірник. – К. : НТУ, 2019. – Вип. 2 (44).

Актуальність обраної теми статті пояснюється тим, що будь-яка держава має способи збагачення свого бюджету. В Україні значну частину надходжень до національної скарбниці становлять саме податки, а ухилення від їх сплати зменшує суму цих надходжень. Скільки податки не приносили би користі громадянам у вигляді суспільних благ, не всі згодні з їх сплатою. Тому часто трапляються випадки ухилення, уникнення від оподаткування, а також випадки, коли дані дії несуть кримінальну відповідальність. Ухилення від сплати податків та зборів, приховування майна від оподаткування завдає шкоди інтересам держави, підриває принципи економіки і порушує соціальну справедливість.

Питанню податкового навантаження та їх несплати було присвячено праці Бойко А.А., Іванова Ю.Б., Новосельської Л.І., Опаріна В.М., Соколовської А.М., Червінської О.С., Мельника В.Н., Далевської Т. А.

Метою статті є розкриття поняття податкового злочину, а саме ухилення від сплати податків, розкриття причин, які його спричиняють, вивчення проблеми кримінальної відповідальності за податкові злочини, а також визначення шляхів вдосконалення податкового і кримінального законодавства.

Тому завданнями даного дослідження є визначення суті та причин виникнення податкових злочинів; основна проблематика протидії їм; можливі шляхи зменшення кількості таких злочинів; використання іноземного досвіду для пошуку цих шляхів.

Об'єктом наукового дослідження виступає саме поняття податкового злочину та його розкриття.

Предметом дослідження в даній статті є відносини у сфері створення і застосування правових норм, що регулюють відповідальність осіб, які вчиняють податкові злочини, а також заходи попередження і припинення податкової злочинності.

Методи дослідження – метод пізнання, метод системного аналізу, метод аналізу та синтезу, а також метод порівняння.

Висновки. Україна має стати державою з сильною економікою та з передовими інноваціями. Для цього, передусім, необхідно відновити макроекономічну стабільність, забезпечити стійке зростання економіки екологічно невиснажливим способом, створити сприятливі умови для ведення господарської діяльності та прозору податкову систему.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ПОДАТКИ, ПОДАТКОВИЙ ЗЛОЧИН, КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ.

ABSTRACT

Khomenko I.O., Gorobinskaya I.V., Matiash L.M. Avoidance from taxation as a fiscal integration of the tax system in Ukraine. Visnyk National Transport University. Series «Economic sciences». Scientific and Technical Collection. – Kyiv: National Transport University, 2019. – Issue 2 (44).

The urgency of the chosen topic of the article is due to the fact that any state has ways of enriching its budget. In Ukraine, a significant part of the revenues to the national treasury is taxes itself, and evasion from their payment reduces the amount of these revenues. How many taxes do not bring benefits to citizens in the form of public goods, not everyone agrees with their payment. Therefore, cases of avoidance, avoidance of taxation, and cases where such actions are criminalized are often encountered. Evasion of taxes and fees, concealing property from taxation is detrimental to the interests of the state, undermines the principles of the economy and violates social justice.

The questions of the tax burden and their non-payment were devoted to the work of Boyko AA, Ivanov Yu.B., Novoselskaya L.I., Oparin V.V., Sokolovska A.M., Chervinska C.S., Melnik V.N., Dalievskaya T.A.

The purpose of the article is to reveal the notion of a tax offense, namely, tax evasion, disclosure of causes, investigation of the criminal liability for tax crimes, and determination of ways to improve tax and criminal law.

Therefore, the objectives of this study are to determine the nature and causes of tax crimes; the main problem of counteraction to them; Possible ways to reduce the number of such crimes; using foreign experience to find these ways.

The object of scientific research is the notion of a tax offense and its disclosure.

The subject of the study in this article is the relationship in the field of creation and application of legal norms regulating the responsibility of persons who commit tax crimes, as well as measures for the prevention and cessation of tax crimes.

Research methods – the method of cognition, the method of system analysis, the method of analysis and synthesis, as well as the method of comparison.

Conclusions. Ukraine should become a strong economy with advanced innovations. First of all, it is necessary to restore macroeconomic stability, ensure sustainable growth of the economy in an environmentally sound way, create favorable conditions for conducting economic activity and a transparent tax system.

KEYWORDS: TAX, TAXCRIME, CRIMINAL RESPONSIBILITY.

РЕФЕРАТ

Хоменко И.А. Уклонение от налогового обложения как следствие фискальной направленности налоговой системы Украины / И.О.Хоменко, И.В. Горобинская, Л.Н. Матяш // Вестник Национального транспортного университета. Серия «Экономические науки». Научно-технический сборник. – К.: НТУ, 2019. – Вып.2 (44).

Актуальность выбранной темы статьи объясняется тем, что любое государство имеет способы обогащения своего бюджета. В Украине значительную часть поступлений национальной казны составляют именно налоги, а уклонение от их уплаты уменьшает сумму этих поступлений. Сколько налоги не приносили бы пользы гражданам в виде общественных благ, не все согласны с их уплатой. Поэтому часто бывают случаи уклонения, ухода от налогообложения, а также случаи, когда данные действия несут уголовную ответственность. Уклонение от уплаты налогов и сборов, сокрытие имущества от налогообложения наносит вред интересам государства, подрывает принципы экономики и нарушает социальная справедливость.

Вопросу налоговой нагрузки и их неуплаты было посвящено труды Бойко А.А., Иванова Ю.Б., Новосельской Л.И., Опарина В.Н., Соколовской А.М., Червинской А.С., Мельника В.Н., Далевской Т.А.

Целью статьи является раскрытие понятия налогового преступления, а именно уклонения от уплаты налогов, раскрытие причин, которые его вызывают, изучение проблемы уголовной ответственности за налоговые преступления, а также определение путей совершенствования налогового и уголовного законодательства.

Поэтому задачами данного исследования является определение сути и причин возникновения налоговых преступлений; основная проблематика противодействия им; возможные пути уменьшения количества таких преступлений; использования зарубежного опыта для поиска этих путей.

Объектом научного исследования выступает само понятие налогового преступления и его раскрытие.

Предметом исследования в данной статье являются отношения в сфере создания и применения правовых норм, регулирующих ответственность лиц, совершающих налоговые преступления, а также меры предупреждения и пресечения налоговой преступности.

Методы исследования – метод познания, метод системного анализа, метод анализа и синтеза, а также метод сравнения.

Выводы. Украина должна стать государством с сильной экономикой и с передовыми инновациями. Для этого, прежде всего, необходимо восстановить макроэкономическую стабильность, обеспечить устойчивый рост экономики экологически неистощительным способом, создать благоприятные условия для ведения хозяйственной деятельности и прозрачную налоговую систему.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: НАЛОГИ, НАЛОГОВОЕ ПРЕСТУПЛЕНИЕ, УГОЛОВНАЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ.

АВТОРИ:

Хоменко Інна Олександрівна, Чернігівський національний технологічний університет, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри теоретичної та прикладної економіки, e-mail: Innakhomenko28@gmail.com, тел. +380503703037, Україна, 14035, м. Чернігів, вул. Шевченка, 95, orcid.org/0000-0002-0839-4636

Горобінська Ірина Владиславівна, Національний транспортний університет, старший викладач кафедри фінансів, обліку і аудиту, e-mail: irynavladuslavivna@gmail.com, тел. +380677822674, Україна, 01010, м. Київ, вул. Омеляновича-Павленка, 1, к. 424, orcid.org/0000-0001-9670-7198

Матяш Людмила Миколаївна, Національний транспортний університет, студентка групи ФТ-І-1м факультету менеджменту, логістику та туризму, e-mail: liudamatyash@gmail.com, тел. +380956998125, Україна, 01010, м. Київ, вул. Омеляновича-Павленка, 1, orcid.org/0000-0002-0064-9120

AUTHORS:

Khomenko Inna O., Tchernihiv National Technological University, Ph.D., Economics (Dr.), Associate Professor, Professor of the Department of Theoretical and Applied Economics, e-mail: Innakhomenko28@gmail.com, тел. +380503703037, Ukraine, 14035, Tchernihiv, Shevchenko, 95, orcid.org/0000-0002-0839-4636

Gorobinska Iryna V., National Transport University, Senior Lecturer of the Department of Finance, Accounting and Audit, e-mail: irynavladuslavivna@gmail.com, тел. +380442809937, Ukraine, 01010, Kyiv, Omelyanovicha-Pavlenko, 1, room 424, orcid.org/0000-0001-9670-7198

Matiash Liudmyla M., Student of the FT-I-1m Faculty of Management, Logistics and Tourism, e-mail: liudamatiash@gmail.com, тел. +380956998125, Ukraine, 01010, Kyiv, Omelyanovicha-Pavlenko, 1, orcid.org/0000-0002-0064-9120

АВТОРЫ:

Хоменко Инна Александровна, Черниговский национальный технологический университет, доктор экономических наук, доцент, профессор кафедры теоретической и прикладной экономики, e-mail: Innakhomenko28@gmail.com, тел. +380503703037, Украина, 14035, г. Чернигов, ул. Шевченко, 95, orcid.org/0000-0002-0839-4636

Горобинская Ирина Владиславовна, Национальный транспортный университет, старший преподаватель кафедры финансов, учета и аудита, e-mail: irynavladuslavivna@gmail.com, тел. +380442809937, Украина, 01010, г. Киев, ул. Омеляновича-Павленко, 1, к. 424, orcid.org/0000-0001-9670-7198

Матяш Людмила Николаевна, Национальный транспортный университет, студентка группы ФТ-I-1м факультета менеджмента, логистики и туризма, e-mail: liudamatiash@gmail.com, тел. +380956998125, Украина, 01010, г. Киев, ул. Омеляновича-Павленко, 1, orcid.org/0000-0002-0064-9120

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Базилук А.В., доктор економічних наук, професор, Національний транспортний університет, професор кафедри фінансів, обліку і аудиту, Київ, Україна.

Ільчук В.П., доктор економічних наук, професор, Чернігівський національний технологічний університет, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Чернігів, Україна.

REVIEWER:

Bazilyuk A.V., Ph.D., Economics (Dr.), Professor, National Transport University, Professor of Department of Finances, Account and Audit, Kyiv, Ukraine.

Il'chuk V.P., Ph.D., Economics (Dr.), Professor, Tchernihiv National Technological University, Professor of Department of Finances, Banking and Insurance, Tchernihiv, Ukraine.